

12/05

Hospodaření s majetkem státu v kapitole státního rozpočtu *Kancelář prezidenta republiky*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2012 pod číslem 12/05. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s nemovitým majetkem státu v kapitole státního rozpočtu *Kancelář prezidenta republiky*, včetně souvisejících peněžních prostředků.

Kontrola byla prováděna v době od března 2012 do září 2012. Kontrolovaným obdobím byly roky 2007 až 2011, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Kancelář prezidenta republiky (dále také „KPR“);

Správa Pražského hradu (dále také „SPH“);

Lesní správa Lány (dále také „LSL“).

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podala LSL, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách nebylo podáno.

Kolegium NKÚ na svém XXI. zasedání, konaném dne 12. listopadu 2012,

schválilo usnesením č. 4/XXI/2012

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kancelář prezidenta republiky byla zřízena dle zákona č. 114/1993 Sb.¹, je organizační složkou státu podle zákona č. 219/2000 Sb.² a je účetní jednotkou podle zákona č. 563/1991 Sb.³. Dle zákona č. 218/2000 Sb.⁴ je KPR správcem rozpočtové kapitoly 301 – *Kancelář prezidenta republiky* a správcem programů reprodukce majetku.

Dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 114/1993 Sb. vykonává KPR právo hospodaření k nemovitému majetku České republiky tvořícímu areál Pražského hradu, k zámku Lány a k ostatním nemovitostem tvořícím s nimi jeden funkční celek a pečuje o ně jako o sídlo prezidenta republiky; vykonává též právo hospodaření k movitým věcem, které souvisejí s těmito nemovitými věcmi historicky nebo funkčně anebo souvisejí s činností KPR. V souladu s ustanovením § 3 odst. 2 zákona č. 114/1993 Sb. zřídila KPR v roce 1993 na dobu neurčitou příspěvkovou organizaci Správa Pražského hradu a příspěvkovou organizaci Lesní správa Lány. Prostřednictvím zřizovacích listin převedla KPR v roce 1993 právo hospodaření k veškerému nemovitému a movitému majetku příspěvkovým organizacím SPH a LSL.

Přehled nemovitého majetku příspěvkových organizací SPH a LSL je uveden v tabulce č. 1.

1 Zákon č. 114/1993 Sb., o Kanceláři prezidenta republiky.

2 Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

3 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

4 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Tabulka č. 1 – Přehled nemovitého majetku SPH a LSL (pozemky a stavby)

Název kontrolované osoby	Počet pozemků		Počet staveb		Počet smluv o věcném břemeni	
	2007*	2011**	2007*	2011**	2007*	2011**
SPH	238	249	114	128	0	3
LSL	656	780	62	80	2	3

Zdroj: výpisy z katastru nemovitostí.

Pozn.: * Údaj o stavu z katastru nemovitostí dle výpisů listů vlastnictví ke dni 1. ledna 2007.

** Údaj o stavu z katastru nemovitostí dle výpisů listů vlastnictví ke dni 31. prosince 2011.

SPH a LSL jsou účetními jednotkami ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb. a hospodaří s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb. a dle zákona č. 218/2000 Sb. Přehled transferů, které v letech 2007–2011 poskytla KPR na investiční a neinvestiční činnost SPH a LSL, je uveden v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 – Přehled poskytnutých investičních a neinvestičních transferů (v tis. Kč)

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011
Neinvestiční transfery – LSL	18 720,00	20 161,00	18 480,00	21 000,00	26 500,00
Neinvestiční transfery – SPH	162 018,00	142 230,00	152 426,00	148 595,00	159 545,00
Investiční transfery – LSL	11 000,00	15 000,00	16 000,00	10 000,00	10 000,00
Investiční transfery – SPH	240 306,75	206 584,15	113 665,85	105 105,80	47 203,67

Zdroj: závěrečný účet kapitoly 301 – Kancelář prezidenta republiky za rok 2007–2011.

SPH byla zřízena KPR zřizovací listinou ze dne 19. dubna 1993. Předmětem hlavní činnosti SPH je správa a provoz areálu Pražského hradu a zámku Lány; koncepční, projektová a investiční činnost k zajištění údržby, obnovy a urbanistického, architektonického a stavebně technického rozvoje areálu Pražského hradu a zámku Lány; vytváření koncepce návštěvního provozu v areálu Pražského hradu a její realizace; zajišťování návštěvního provozu; vytváření koncepcí a realizace všestranného kulturního využití areálu Pražského hradu a jeho okolí; hudební a výstavní činnost; poskytování informačních služeb; výkon veškerých práv a povinností spojených s movitým a nemovitým majetkem, ke kterému má SPH právo hospodaření. Vybrané ekonomické ukazatele jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Vybrané položky aktiv SPH (v tis. Kč)

Vybrané položky aktiv Správy Pražského hradu	Údaje netto ke dni 31. 12.				
	2007	2008	2009	2010	2011
Aktiva celkem	2 477 672,01	2 559 142,19	2 563 395,58	2 509 673,00	2 462 420,69
Stálá aktiva	2 120 429,11	2 215 763,85	2 219 675,44	2 171 619,00	2 061 881,88
– z toho: DHM* celkem	2 109 463,74	2 206 918,33	2 208 960,54	2 159 790,00	2 051 828,42
– z toho: pozemky	139 532,39	139 532,39	139 532,39	139 532,00	138 940,88
stavby	1 293 998,60	1 309 328,07	1 578 072,11	1 507 558,00	1 557 857,62
nedokončený DHM*	453 854,09	534 970,06	204 347,72	249 782,00	95 270,03

Zdroj: rozvahy SPH ke dni 31. prosince 2007, 31. prosince 2008, 31. prosince 2009, 31. prosince 2010 a 31. prosince 2011.

Pozn.: * Dlouhodobý hmotný majetek.

LSL byla zřízena KPR zřizovací listinou ke dni 1. ledna 1993. Předmětem hlavní činnosti LSL je správa a právo hospodaření se svěřeným majetkem, péče o jeho udržování a jeho obhospodařování; zabezpečování služeb spojených s provozováním myslivosti, rybolovu a rekreace pro prezidenta republiky a jeho hosty; zabezpečování lesního a vodního hospodářství na svěřeném území v souladu s platnými předpisy, hospodaření v lesích v souladu s dlouhodobým hospodářským plánem; provozování poplatkových lovů zvěře s podmínkou, že budou plně zabezpečeny veškeré předcházející služby. Vybrané ekonomické ukazatele jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 – Vybrané položky aktiv LSL

(v tis. Kč)

Vybrané položky aktiv Lesní správy Lány	Údaje netto ke dni 31. 12.				
	2007	2008	2009	2010	2011
Aktiva celkem	464 521,95	480 533,48	497 801,84	509 576,00	521 822,79
Stálá aktiva	440 955,45	453 554,15	464 344,66	474 731,00	488 133,71
– z toho: DHM* celkem	440 381,30	453 136,67	462 623,64	472 804,00	486 372,00
– z toho: pozemky	219 045,86	219 104,01	219 104,01	219 104,00	219 104,00
stavby	207 668,49	221 608,17	230 495,45	238 028,00	248 118,77
nedokončený DHM*	146,96	145,35	1 047,08	1 949,00	6 483,55

Zdroj: rozvahy LSL ke dni 31. prosince 2007, 31. prosince 2008, 31. prosince 2009, 31. prosince 2010 a 31. prosince 2011.

Pozn.: * Dlouhodobý hmotný majetek.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Kancelář prezidenta republiky

Kontrola NKÚ bylo u KPR podrobeno dodržování povinností vyplývajících z funkce zřizovatele příspěvkových organizací, činnost KPR v oblasti působnosti správce programů reprodukce majetku a provádění kontrolní činnosti v oblasti hospodaření s majetkem státu u řízených příspěvkových organizací.

V oblasti působnosti KPR jako správce programů reprodukce majetku bylo prověřeno dodržování vybraných ustanovení zákona č. 218/2000 Sb. a vyhlášky č. 560/2006 Sb.⁵. V průběhu let 2007 až 2011 byly příspěvkové organizace SPH a LSL účastníky programu reprodukce majetku 201 010 – *Reprodukce majetku Kanceláře prezidenta republiky*, který proběhl v letech 2003–2009, a programu 101010, resp. 101V01 – *Reprodukce majetku Kanceláře prezidenta republiky*, který probíhá v letech 2009–2013. Prostředky poskytnuté KPR příspěvkovým organizacím v letech 2007–2011 činily celkem 774 864 tis. Kč, z programu 201 010 bylo poskytnuto 489 748 tis. Kč a z programu 101V01 bylo poskytnuto 275 116 tis. Kč.

Kontrolou NKÚ bylo prověřeno sedm akcí financovaných v rámci výše uvedených programů. Nedostatky byly zjištěny zejména v administraci programů reprodukce majetku u akcí *Archiv Pražského hradu*, *Veřejné toalety v areálu Pražského hradu* a *Rekonstrukce zámku Lány*. Investiční záměry obsahovaly jiné technicko-ekonomické parametry a předpokládané náklady stavby než rozhodnutí o registraci akce a rozhodnutí o poskytnutí dotace. Zdůvodnění rozsahu a nezbytnosti dalšího rozšíření věcného plnění akcí a navýšení finančních zdrojů bylo málo podrobné.

V oblasti kontrolní činnosti KPR bylo zjištěno, že KPR nahradila výkon funkce útvaru interního auditu u SPH a LSL výkonem veřejnosprávní kontroly. V letech 2007–2011 neprovedla KPR dle zákona č. 320/2001 Sb.⁶ veřejnosprávní kontrolu zaměřenou na kontrolovanou oblast, tj. na hospodaření s nemovitým majetkem a na oblast investičních akcí financovaných v rámci programů reprodukce majetku.

2. Příspěvkové organizace KPR

Kontrola NKÚ se zaměřila u SPH a LSL na účtování a evidenci nemovitého majetku, nabývání a pozbývání nemovitého majetku, přenechání nemovitého majetku do dočasného užívání jiným osobám, opravy a udržování nemovitého majetku, odpisování nemovitého majetku a tvorbu příslušných fondů, program reprodukce majetku Kanceláře prezidenta republiky a na vnitřní kontrolní systém.

⁵ Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

⁶ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

2.1 Veřejné zakázky

V oblasti veřejných zakázek týkajících se investičních akcí a oprav nepostupovaly SPH a LSL podle zákona č. 137/2006 Sb.⁷. Některé veřejné zakázky dělily a při jejich zadání nevyužily možnost postupovat podle § 98 zákona č. 137/2006 Sb., a tím nedodržely § 13 odst. 3 uvedeného zákona:

- SPH rozdělila při výběru dodavatelů na opravy a udržování nemovitého majetku předmět veřejné zakázky na restaurování dvou opěrných pilířů katedrály sv. Víta a souvisejícího vřetenového schodiště vždy na dvě samostatné veřejné zakázky.
- SPH rozdělila při realizaci akce *Archiv Pražského hradu* předmět veřejné zakázky (práce související s rekonstrukcemi rozvodů, jejich propojením a záložním napájením) na sedm samostatných veřejných zakázek a u akce programového financování *Veřejné toalety v areálu Pražského hradu* rozdělila předmět veřejné zakázky na několik samostatných veřejných zakázek.
- LSL rozdělila při realizaci akce *Rekonstrukce a revitalizace vodních nádrží – IV. etapa* a u akce programového financování *Rekonstrukce cest v Lánské oboře – VII. etapa* předmět veřejné zakázky na několik samostatných veřejných zakázek.

2.2 Oblast účetnictví

a) Evidence, nabývání a pozbývání dlouhodobého hmotného majetku

SPH a LSL nepostupovaly v souladu s ustanovením § 8 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., neboť nedodržely obsahové vymezení položek účetní závěrky (rozvahy) dle vyhlášky č. 505/2002 Sb.⁸ a vyhlášky č. 410/2009 Sb.⁹, a to např.:

- U položek rozvahy *Stavby a Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* nezařadila SPH nemovitý majetek do užívání v době, kdy byl již způsobilý k užívání (zkolaudovaný), a tím podhodnotila položku *Stavby* a o stejnou výši nadhodnotila položku *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*. V účetní závěrce k 31. prosinci 2007 se jednalo o jednu stavbu v celkové hodnotě 5 703 911 Kč, v účetní závěrce k 31. prosinci 2008 se jednalo o tři stavby v celkové hodnotě 89 343 226 Kč, v účetní závěrce k 31. prosinci 2009 se jednalo o tři stavby v celkové hodnotě 43 084 678 Kč, v účetní závěrce k 31. prosinci 2010 se jednalo o dvě stavby v celkové hodnotě 39 595 635 Kč a v účetní závěrce k 31. prosinci 2011 se jednalo o 17 staveb v celkové hodnotě 26 418 251 Kč. Tím, že SPH nezařadila nemovitý majetek ve stavu způsobilém k užívání do majetkové evidence a nezačala ho odepisovat, podhodnotila položku výkazu zisku a ztráty *Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku*.
- U položek rozvahy *Stavby a Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* zařadila LSL nemovitý majetek do užívání v době, kdy nebyl způsobilý k užívání, čímž nadhodnotila položku *Stavby* a o stejnou výši podhodnotila položku *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*. V účetní závěrce k 31. prosinci 2009 se jednalo o dvě stavby v celkové hodnotě 1 603 890 Kč, v účetní závěrce k 31. prosinci 2010 se jednalo o tři stavby v celkové hodnotě 3 620 825 Kč a v účetní závěrce k 31. prosinci 2011 se jednalo o čtyři stavby v celkové hodnotě 4 458 376 Kč. Tím, že LSL zařadila nemovitý majetek ve stavu nezpůsobilém k užívání do majetkové evidence a začala ho odepisovat, nadhodnotila položku výkazu zisku a ztráty *Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku*.
- U položky rozvahy *Pozemky* neocenovala LSL všechny pozemky, se kterými měla ke dni 31. prosince 2011 právo hospodařit, čímž podhodnotila v účetní závěrce k 31. prosinci 2011 položku *Pozemky* o částku 40 190 239 Kč. V roce 1993 při prvotním zavedení pozemků do účetnictví neprovedla LSL účetní zápisy správně, jelikož do účetnictví zahrнула pozemky v šesti položkách bez členění na jednotlivá katastrální území, parcelní čísla a bez uvedení výměr jednotlivých pozemků, a tím

7 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

8 Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

9 Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

vznikl rozdíl mezi účetní evidencí a skutečným stavem pozemků vedených v katastru nemovitostí. Zjištěnou nesrovnalost napravila LSL v průběhu kontroly NKÚ a předmětné pozemky ocenila znaleckým posudkem ze dne 15. června 2012, který byl vyhotoven pro naplnění zákona č. 563/1991 Sb., a zavedla je do účetnictví.

Dále při nabytí pozemků v období let 2007–2011 nezařadila LSL tyto pozemky do užívání k obdobím, s nimiž tyto skutečnosti časově a věcně souvisely, čímž podhodnotila položku rozvahy *Pozemky*. V účetní závěrce k 31. prosinci 2008 se jednalo o pozemky o celkové výměře 169 978 m² v celkové hodnotě 1 006 384 Kč, v účetní závěrce k 31. prosinci 2009 se jednalo o pozemky o celkové výměře 591 656 m² v celkové hodnotě 7 256 472 Kč, v účetní závěrce k 31. prosinci 2010 se jednalo o pozemky o celkové výměře 591 656 m² v celkové hodnotě 7 256 472 Kč a v účetní závěrce k 31. prosinci 2011 o pozemky o celkové výměře 592 124 m² v celkové hodnotě 7 289 232 Kč. Předmětné pozemky LSL zavedla do účetnictví v průběhu kontroly NKÚ a ocenila je až na základě výše uvedeného znaleckého posudku.

b) Inventarizace nemovitého majetku a soulad s katastrem nemovitostí

SPH a LSL nepostupovaly v souladu ustanovením § 29 odst. 1 zákona o účetnictví, neboť:

- v účetních obdobích 2007–2011 nezjistily při provádění inventarizací skutečný stav majetku a neuvedly do souladu skutečnost, že chata v Luhu s právem hospodaření pro SPH byla v katastru nemovitostí vedena s právem hospodaření pro LSL;
- v účetních obdobích 2007–2011 nezjistila SPH při provádění inventarizací, že stavby v celkové hodnotě 49 276 045 Kč nebyly zařazeny na účtu 021 – *Stavby* a byly nesprávně zařazeny na účtu 042 – *Pořízení DHM* v době, kdy byly způsobilé k užívání;
- v účetních obdobích 2009–2011 nezjistila LSL při provádění inventarizací, že stavby v celkové hodnotě 4 458 376 Kč nebyly zařazeny na účtu 042 – *Pořízení DHM* a byly nesprávně zařazeny na účtu 021 – *Stavby* v době, kdy nebyly způsobilé k užívání;
- v účetních obdobích 2007–2011 nezjistila LSL skutečný stav pozemků a neověřila, zda zjištěný stav pozemků odpovídá stavu pozemků v účetnictví, jelikož neprovedla v kontrolovaném období inventuru účtu 031 v účetní hodnotě 217 880 tis. Kč.

SPH dále nepostupovala v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 písm. d) zákona č. 344/1992 Sb.¹⁰, protože neohlásila katastrálnímu úřadu změny údajů týkající se nemovitostí, s nimiž hospodaří, konkrétně změnu využití pozemku (parkoviště) a změny druhu pozemku a způsobu využití (skleníky, rybník).

III. Shrnutí a vyhodnocení

Kontrola byla zaměřena na oblast hospodaření příspěvkových organizací SPH a LSL s nemovitým majetkem státu v rámci kapitoly státního rozpočtu *Kancelář prezidenta republiky*. Kontrolována byla rovněž činnost KPR coby správce kapitoly státního rozpočtu a správce programů reprodukce majetku.

Celková hodnota kontrolovaného nemovitého majetku za období let 2007–2011 činila celkem 1 503 627 tis. Kč a celková hodnota kontrolovaných prostředků poskytnutých prostřednictvím programů reprodukce majetku činila 230 546 tis. Kč.

Při kontrole byly zjištěny nedostatky v evidenci nemovitostí a ve vedení účetnictví SPH a LSL. NKÚ doporučuje, aby byly v souvislosti s přechodem na nové účetnictví státu (vyhláška č. 410/2009 Sb. a nové české účetní standardy) vydány tomu odpovídající nové vnitřní předpisy.

V oblasti financování reprodukce majetku, oprav a udržování byly shledány nedostatky v administraci programů a v oblasti zadávání veřejných zakázek, neboť SPH a LSL v některých případech rozdělily předmět veřejné zakázky, čímž došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod

¹⁰ Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon).

zákonem stanovené finanční limity. Z těchto důvodů NKÚ navrhuje KPR stanovit u jednotlivých investičních akcí další podmínky, např. pravidla pro poskytování záloh a úhradu faktur, obsah a formu předávání informací o průběhu realizace akce, pravidla pro archivaci dokladů. Současně je nezbytné provádět veřejnosprávní kontroly zaměřené na dodržování zákona o veřejných zakázkách u obou příspěvkových organizací a provádět kontrolu hospodaření s nemovitým majetkem a kontrolu jednotlivých akcí programů reprodukce majetku.

NKÚ rovněž u LSL zjistil nedostatky ve smlouvách o přenechání majetku do dočasného užívání jiným osobám – zmíněné nedostatky se týkaly ukončení a délky platnosti těchto smluv. V případě SPH nebyly v oblasti pronájmu majetku zjištěny nedostatky.

NKÚ nezjistil neúčelně nebo neoprávněně použité prostředky státního rozpočtu určené na opravy nemovitostí a financování reprodukce nemovitého majetku. Kontrolované osoby (KPR, SPH a LSL) některé nedostatky odstranily již v průběhu kontroly a k dalším přijaly opatření k nápravě, jak je uvedeno v písemné zprávě KPR, SPH a LSL o odstranění zjištěných nedostatků.